Punkt i protokollet PR 55/2015 rd

Plenum

Torsdag 22.10.2015 kl. 16.02—20.19

2.2. Muntlig fråga om åtgärder för att förhindra extremrörelsers våldsamhet (Ozan Yanar gröna)

Muntligt spörsmål MFT 39/2015 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Nästa fråga, ledamot Yanar.

Debatt

16.17 **Ozan Yanar vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Me kävimme viime viikolla keskustelua tässä salissa rasismista ja äärioikeistosta. Tämä on toki hyvä askel eteenpäin. Me olemme koko kesän puhuneet näistä asioista, ja se, että se tuli tänne salille, on hyvä asia. Jotta asia ei jäisi ilmaan ja pelkän keskustelun tasolle, meidän on vaadittava konkreettisia toimia hallituksen suunnalta. Joten kysynkin sisäministeriltä: Onko hallitus valmis tiukentamaan äärioikeiston seurantaa? Mitä käytännön toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä, jotta ääriliikkeitä ja äärioikeiston väkivaltaisuutta voidaan ehkäistä? Ja tullaanko myös lainsäädäntöä kiristämään? — Kiitoksia.

16.17 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jyväskylän tapahtumat kesällä olivat järkyttäviä ja täysin tuomittavia. Jo heti sen jälkeen teimme päätöksen siitä, että ääriliikkeiden valvontaa Suomessa lisättiin, ja tätä on pidetty yllä. Mitä lainsäädännöllisesti voidaan tehdä? Päällimmäisenä se, että voidaanko väkivaltaisten ja väkivaltaa käyttävien ääriliikkeiden toiminta kieltää ja kriminalisoida — siihen me odotamme Jyväskylän tapahtumien oikeusprosessin päätöstä ja siinä yhteydessä tehtävää harkintaa, sen jälkeen teemme päätöksiä lainsäädännön osalta.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.18 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Muistutan, että väkivallan kitkeminen ja turvallisuuden parantaminen on sisäministeriön toki suurimpia tehtäviä. Olisin kysynyt, millaisia hankkeita teillä sisäministeriössä on, joilla ennaltaehkäistään tällaisten ryhmien, nykyisten vaarallisten järjestöjen lisäksi, kasvamista, ja millä tavalla aiotte näihin tapauksiin puuttua. — Kiitoksia.

16.19 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eiköhän se ole niin, että kaikkein tärkein tehtävä on meidän yhteinen, ja se on, että me estämme eriarvoistumiskehitystä Suomessa, estämme syrjäytymisen kasvua, panostamme nuorisoty-

öhön ja nuoriin ja se, että me vähennämme ja pienennämme niitä syitä, miksi jotkut lähtevät ääriliikkeisiin mukaan ja lähtevät sellaiseen toimintaan, jota ei voi hyväksyä ja joka on jopa lainvastaista. Ennaltaehkäisevää työtä voi ja pitää tehdä monilla näillä rintamilla.

Sitten taas viranomaispuolella on kyllä ääriliikkeiden valvonta ja sitten niiden henkilöiden, jotka ovat lähdössä väärälle polulle, kohtaaminen ja palauttaminen viranomaisten laajalla yhteistyöllä takaisin oikealle polulle, äärettömän tärkeää. Tätä työtä poliisi yhdessä muiden viranomaisten kanssa tekee tällä hetkellä ja uusia toimintoja kehitetään. Se on ollut sen verran hyvä toimintamalli, että sitä on käyty katsomassa ulkomaita myöten, on käyty Suomessa tutustumassa meidän malleihimme.

16.20 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos kysymyksestä ja kiitos vielä erityisen paljon viime viikon keskustelusta. Uskon, että keskustelu tulee tarpeeseen. Ja siinä vaiheessa, kun yläasteikäinen poika tulee kiittämään eduskunnassa käydystä keskustelusta, niin uskon, että myös me kansanedustajat olemme oikealla tiellä. Tarvitsemme rakentavaa keskustelua mutta tietenkin myös avoimuutta ja ennen kaikkea vuoropuhelua näissä kysymyksissä.

Mutta toki, kuten tässä tuli esiin, pelkkä keskustelu ei riitä. Siltä osin vielä kerran haluan kysyä hallituksen tahtotilaa puuttua näihin ääriliikkeisiin, tietenkin rasismiin samanaikaisesti, mutta myöskin, että päivitetäänkö ääriliikkeiden riskiarviota. Eli kysyn vielä kerran ministeri Orvolta: onko tämä tekeillä?

16.21 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Riskiarvot päivitetään säännöllisesti, päivitettiin muun muassa heti Jyväskylän tapahtumien jälkeen. Kuten kerroin, suojelupoliisi ja paikallispoliisi ovat tehostaneet ääriliikkeiden valvontaa Suomessa. Me teemme tätä riskiarviota koko ajan, ja toimintaa mitoitetaan sen mukaisesti. On aivan välttämätöntä, että seuraamista tehdään — varsinkin, kun me voimme nähdä, että tämän hetken suomalainen yhteiskunta oireilee ja ääri-ilmiöt ovat nostamassa päätään.

Edelleen haluan sanoa, että näissä ääriliikkeissä, poliittisissa sellaisissa, on kuitenkin vain joitakin satoja henkilöitä, se ei tee sitä yhtään sen vähemmän tuomittavaksi, se toiminta on täysin tuomittavaa. Mutta rauhoittavana viestinä se, että tämä on pieni joukko, mutta sitäkin äänekkäämpi ja sitäkin vaarallisempi. Tätä valvontaa seurataan.

Se vielä, mitä me voimme tehdä, on yhdessä tekemistä. Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan pitää vastata tähän haasteeseen: yksittäisten kansalaisten, järjestöjen, työpaikkojen, yritysten ja viranomaisten yhdessä pitää tehdä kaikkensa, jotta väkivaltaiset ääriliikkeet saadaan häviämään.

16.22 **Sampo Terho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rasistinen rikollisuus on äärimmäisen vastenmielistä, tämä on täysin selvä. Sitä vastaan täytyy toimia, se täytyy tukahduttaa. Tässä suhteessa taistelussa emme voi hyväksyä perääntymistä, emme antautumista, emme kompromisseja emmekä minkäänlaisia myönnytyksiä.

Kun me tutkimme tätä ilmiötä: Meillä käsittääkseni on tästä rasistisesta rikollisuudesta kohtuullisen paljon erilaisia tilastoja. Haluaisin tietää lisää niistä. Onko meillä tietoa, millaiset kansanosat tai -ryhmät helpommin altistuvat sekä uhreina että tekijöinä rasistiselle rikollisuudelle? Miten esimerkiksi Suomen kansalaiset tai maahanmuuttajat suhteutuvat näissä tilastoissa uhreina tai rikollisina? Tapahtuuko myös ehkä sellaista, että maahanmuuttajaryhmät keskenään syyllistyvät rasistiseen rikollisuuteen, tai onko muita tällaisia mie-

lenkiintoisia ja tärkeitä tietoja, että me osaamme reagoida ääriliikkeiden lisäksi tähän ilmiöön?

16.23 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin haastava kysymys. Sanoisin niin, että jos pyritään yksityiskohtaisesti vastaamaan, niin voisimme palata tähän asiaan ja analysoida tätä kunnolla. Yleinen käsitys on se, että on vaikea tehdä ainakaan merkittäviä eroja eri kansanryhmien osalta tai kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä. Mutta me palaamme tähän kysymykseen.

Tällä hetkellä kansalaiset kantavat murhetta siitä, miten kasvava maahanmuutto vaikuttaa yleiseen turvallisuustilanteeseen. Minusta tilanne on kohtuullisen hyvin suomalaisten turvallisuusviranomaisten hallussa. Meillä on tietenkin suuria vaikeuksia järjestyksen ja turvallisuudentunteen ylläpitämisessä varsinkin uusilla vastaanottokeskuspaikkakunnilla, mutta siellä, missä ne ovat toimineet pidempään, nämä uhkatekijät on todettu hieman ylimitoitetuiksi. (Puhemies koputtaa) Mutta kun aikaa on vähän, niin palaamme tähän kysymykseen tarkemmin.

16.25 **Jani Toivola vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin oikeastaan jatkaa omalla kysymykselläni edellisen edustajan erinomaista kysymystä. Nimittäin viime kaudella tehtiin ihmisoikeusselonteko, joka nostaa neljä eri tarkastelukohdetta, ja yksi niistä on eri kulttuuritaustoja omaavat nuoret, ja nimenomaan sen takia, että he kokevat muuta väestöä enemmän syrjintää. Eli siinä meillä on ainakin yksi konkreettinen työkalu.

Tämä on tärkeä muistutus myöskin siitä, että se rasismikeskustelu oli hyvä, mutta täytyy muistaa, että rasismi ei ole irrallinen osa tätä yhteiskuntaa vaan se on rakenteissa. Se on ilmiö, jolla on pitkä historia. Sillä on pitkä historia sekä globaalisti että kansallisella tasolla, ja sen juuret ulottuvat myöskin tähän päivään. Se on valtaa, se on alistamista, se on eriarvoisuutta. Sen takia on tärkeä myös kysyä hallitukselta: minkälaisiin konkreettisiin toimiin lainsäädännöllisesti ja muuten hallitus aikoo ryhtyä rasismin kitkemiseksi suomalaisesta yhteiskunnasta joka tasolla?

Puhemies Maria Lohela: Kuka ministereistä tarttuu nyt tähän? — Ministeri Orpo.

16.26 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Laaja kysymys, että millaisiin kaikkiin toimiin hallitus ryhtyy lainsäädännöllisesti rasismin kitkemiseksi. Minusta tämä on asenteissa, ja se ei välttämättä lainsäädännöllä ratkea. Rasismi on täysin tuomittavaa, se ei kuulu tähän yhteiskuntaan. Rasismista me pääsemme eroon ainoastaan sillä, että me vaikutamme ihmisten asenteisiin, lisäämme tietoa erilaisista kulttuureista, erilaisista tavoista ja käymme avointa keskustelua tämän päivän maailmassa. Minusta se on kaikkein parasta työtä, mitä niin hallitus kuin oppositio, kansanedustajat ja kansalaisjärjestöt voivat tehdä.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Grahn-Laasonen täydentää.

16.26 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koulu ja koulumaailma on yksi hyvä keino, jolla pystymme kitkemään ja torjumaan rasismia. Lähdemme siitä, että jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen kouluympäristöön ja että koulussa luodaan sellaista pohjaa, joka raken-

taa osaltaan rasismivapaata yhteiskuntaa. Uusissa opetussuunnitelmien perusteissa tämä näkyy jo ihan siinä koulumaailman arvopohjassa, ja uudet opetussuunnitelmat saadaan käyttöön ensi syksynä. Tietenkään tämä ei ole millään tavalla uusi asia koulumaailmassa, vaan tätä työtä on tehty jo pitkään.

Sen lisäksi omassa salkussani on muun muassa kulttuuriasiat, ja siellä pyrimme siihen, että voimme myöskin tukea toimijoita, jotka tekevät tätä tärkeää työtä. Nyt kun Suomessa on tilanne se, että meillä pakolaisten, turvapaikanhakijoiden määrä on lisääntynyt, niin olemme kulttuuripuolella myöskin ensi vuodelle lisäämässä monikulttuurisuustyöhön määrärahoja.

Frågan slutbehandlad.